

3 Shalem ST. Ramt-Gan

רחוב שלם 3 (בית זילברמינץ) רמת-גן

MOBILE

054-6762373

נייד:

FAX:

077-3179914

פקס:

E-MAIL

alons.law@gmail.com

דואר אלקטרוני:

לכבוד

גלעד ארזן, השר לביטחון פנים
המשרד לביטחון פנים

הנדון: הערות על תזכיר הצעת חוק לתיקון פקודת הסמים המסוכנים
[נוסח חדש](הוראת שעה), תשע"ז-2017, ולתיקון חוק סדר הדין
הפלילי (הוראת שעה), התשמ"ב – 1982

נכבדי,

1. ביום 30.01.18, התפרסם תזכיר חוק לתיקון פקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש](הוראת שעה), תשע"ז-2017, ולתיקון חוק סדר הדין הפלילי (הוראת שעה), התשמ"ב – 1982 [להלן: "תזכיר החוק"].
2. על פי תזכיר החוק, מטרתו להפוך את עבירת השימוש לצריכה עצמית של קנאביס לקנס מנהלי וזאת על מנת שאנשים נורמטיביים יהיו ללא רישום פלילי.
3. הערות הח"מ, אינם לגבי עצם שינוי העבירה הפלילית לקנס מנהלי, צעד שהינו חיובי, אלא בעיקר אל **סדרי דין המיוחדים שעלו לצורך אכיפתה של העבירה, וההשפעה שלהם כמפורט כדלקמן:**

- **סמכות בלעדית לשוטרי לקבוע כממצא עובדתי מרשיע כי האדם מחזיק סם, את סוגו וכמותו וזאת תתבסס על ניסיונו והכשרתו של השוטר ללא צורך בציווד עזר, כפי שיפורט בהנחיית היועמ"ש לממשלה.**
- **תגובתו של אדם כאמור אינה בגדר "חקירה" או "תשאול", וככזו אינה מחייבת אזהרה או היועצות עם עורך-דין.**
- **אדם שטוען כי לא מדובר בסם או כי לא ידע על קיומו – טענה המחייבות פתיחה בחקירה ובדיקה – לא יוכל להנות מתנאי ההסדר ובמקרה זה תיפתח חקירה, כשלצידה רישום משטרתי מתאים, והאדם יעוכב או יוזמן לחקירה, במידת הצורך.**
- **במידה מבקש האדם להישפט, הינו בבחינת "נוטל סיכון" לכך שאם תימצא טענתו לא מוצדקת יוגש נגדו כתב אישום, ויוטל עליו קנס הגבוה עשרת מונים מסכום הקנס המקורי.**

4. ההשפעות המרכזיות של סדרי הדין המוצעים בתזכיר החוק:

א. הפללת יתר של ציבור רחב, בשל טעות אנוש אפשרית, אף שלא בזדון, על ידי שוטר לגבי ממצא הסם, סוגו וכמותו גם במקרה בו אזרח יטען כי לא ידע על קיומו של הסם, וכל זאת ללא מתן אזהרה על ידי השוטר ומתן זכות היועצות עם עו"ד ובנוסף קביעת סנקציה משמעותית לאזרחים שבחרים לערער על הדו"ח שנתן השוטר, דבר שיוביל אנשים חפים מפשע לוותר ולהשלים עם רוע הגזרה.

ב. אכיפת יתר של ציבור משתמשי הקנאביס בשל "הקלות" בה ניתן להרשיע אדם ובכך ליצור מנגנון הכנסה גבוהה מהדו"חות בדומה למצב של הדו"חות המונפקות מצלמות המהירות, דבר שאינו הוכח כגורם מפחית את סיכויי הישנות ביצוע העבירה. וזאת לעומת המצב היום שבו התיק נסגר מחוסר עניין לציבור, ללא קנס כספי.

ג. השפעה רוחבית על החקיקה ופסיקת בתי המשפט בפירוש המונח "חשד סביר" ו/או "יסוד סביר להניח", בהם נקבע כי הממצאים עליהם מסתמך שוטר לצורך ביצוע חיפוש ללא צו אינם ככלל כוללים, עיניים אדומות, לחץ, רעד וכדומה. מתן סמכות בלעדית לשוטר לקבוע ממצא עובדתי ומרשיע וזאת על בסיס התרשמותו וללא כלי עזר, הינם בבחינת "עליית מדרגה", ואינם מותאמים כלל לחוק ולפסיקת בתי המשפט, ראה למשל אך לא רק:

ע"פ (מחוזי ירושלים) 2431-09-14, ליאת פדר נ' מדינת ישראל

"...לא ניתן לקבל פירוש המסתפק בכך שחיפוש דרוש על פי דעתו הסובייקטיבית של שוטר. פירוש מעלה סיכון ממשי לשרירותיות וגחמנות. פירוש כזה אינו עולה בקנה אחד עם עיגונה החוקתי של זכות היסוד לפרטיות בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו".

ובהמשך...

מעדותו של רס"ל...עולה, כי החליט לבצע את החיפוש משלוש סיבות עיקריות: (א) המערערת עצרה בשול הדרך. (ב) המערערת נראתה "קצת עייפה" ועיניה היו אדומות ובולטות. (ג) אי סדר בכלי הרכב, הבא לידי ביטוי בקופסאות סיגריות זרוקות על רצפת הרכב. אין בטעמים האמורים די על מנת לבסס חשד סביר לביצוע עבירה, ובכלל זה עבירה לפי פקודת הסמים המסוכנים, העשויו לבסס ביצוע חיפוש בכלי רכב".

ת"פ (שלום קריית שמונה) 31643-05-16 תביעות צפת נגד משה

"...ריח של גראס", הנו בנסיבות האמורות, ממצא רופף, כללי ובלתי ניתן לאמידה ולבדיקה בדיעבד, ויש להיזהר בהכשרתו של ממצא דומה כעילה לחיפוש, שמא יפגעו באופן לא מידתי זכויות יסוד"

ד. כמו כן, סדרי הדין המוצעים אינם מקובלים כלל גם על פי המצב המשפט הנהוג במדינת ישראל בעבירות שניתן להקביל אליהם למשל:

▪ **נהיגה בשכרות** אשר נאכפת על בסיס מכשיר טכנולוגי, "הינשוף" עליו חלים כללים ונהלים הנבדקים בקפידה, גם על אופן ביצוע הבדיקה על ידי השוטר והן נהלים על המכשיר עצמו. יחד עם זאת, בתי המשפט יכולים להרשיע בעבירה זו, גם על בסיס בדיקת "המאפיינים" שמבצע השוטר בשטח, אך גם על בדיקה זו חלים כללים ונהלים אותם האזרח יכול לסתור ביומו בבית המשפט.

- דו"ח מהירות על ידי שוטר נקבע על ידי מכשיר טכנולוגי, ממל"ז, דבורה וכו', עליו חלים גם נהלים קפדניים, הוראות יצרן, טיפול וכן על השוטר המפעיל חלים נהלים לביצוע המדידה ועוד.
- 5. הח"מ ישמח להיות מוזמן על ידי כבודו לוועדה וזאת על מנת לפרוס את מלוא עמדתו וחששות של ציבור גדול בשל סדרי הדין והשפעתם, אשר בבחינת פגיעה שאינה מידתית והבאת מלוא הנימוקים מעבר לכתוב בפנייה זו.
- 6. הח"מ מבקש להודות לכבודו על תשומת הלב בקריאת פנייה זו ובשל כך תתקבל עמדתו והערותיה בחיוב.

בכבוד רב,

אלון שליכטר, עו"ד